

สาร

ศูนย์วิทยาศาสตร์ อบจ.กำแพงเพชร

ฉบับที่ 12 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ประจำเดือนกันยายน 2564

คนไทย
ร่วมใจ
รับผิชอบ
ส่วนตัว เพื่อส่วนรวม

ชีวิตหลัก

ล้างมือให้บ่อยใน 1 วัน

ล้างบ่อยๆ
ลดโอกาสรับเชื้อ
จากการสัมผัส

จับของสาธารณะ
ป้องกันเชื้อที่จะติดมาด้วย

เมื่อถึงบ้าน
ไม่พาเชื้อโรคมาติด
คน/ของในบ้าน

ก่อนกิน
ไม่นำเชื้อเข้าไปปนเปื้อนอาหาร
และช้อนส้อมที่จับ

หลังกิน
ไม่นำเชื้อออกไป
ก่อนทำอย่างอื่น

ล้างมือให้สะอาด อย่างน้อย 20 วินาที

น้ำกับสบู่
ดีที่สุด

เจลล้างมือ

ที่มีแอลกอฮอล์เข้มข้น 70% ขึ้นไป
ถูให้ทั่ว แล้วปล่อยให้แห้ง

การขัดฆ่าตก

โทร. 0 5502 9752, 06 4957 7514

จองวัน <https://www.edu-kppao.go.th/ebooking>

เปิดให้บริการวันจันทร์ - วันศุกร์ (ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์)

รอบเช้า เวลา 09.30 - 12.00 น. รอบบ่าย 13.00 - 16.00 น.

ทำไมเราจึงต้องมีการปกครอง – วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการเมือง

เพื่อให้เข้าใจว่าทำไมจึงมี Political science เกิดขึ้น เราก็ต้องเข้าใจความเป็นมาของมนุษย์ควบคู่กันไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คนสมัยก่อนตั้งแต่เริ่มจำความได้ว่าเรามีความแตกต่างจากสัตว์ทั่วไป หรือก็คือตั้งแต่เราเริ่มตระหนักถึงสิทธิปัญญาของเราแล้ว โดยเฉพาะเมื่อ 70,000 ปีก่อน ที่เราเริ่มมีภาษา หลายคนอาจเคยได้ยินว่ามนุษย์คือสัตว์สังคม ที่เป็นเช่นนั้นเพราะมนุษย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถอยู่รอดได้ด้วยตัวคนเดียวได้ วิวัฒนาการของเราจึงอยู่ควบคู่มากับการที่จะต้องมีความร่วมมือกันและมีผู้ตามเป็นโครงสร้างลำดับชั้นเช่นนี้เสมอมา

ในยุคหินมนุษย์เราอาศัยอยู่กันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กระจัดกระจายกันไปตามผืนแผ่นดิน สิ่งที่จะทำให้สังคมของพวกเขาแข็งแกร่งเป็นปึกแผ่นอยู่ได้จึงประกอบไปด้วยปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น ภาวะผู้นำของหัวหน้าเผ่า จำนวนสมาชิก ความสุขของสมาชิก ความปลอดภัย การสื่อสาร ทรัพยากร เทคโนโลยี และสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจอย่างเช่นศาสนา

ซึ่งศาสนาในยุคแรก ๆ ต้องยอมรับว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อการรวบรวมคนลงคิดดูว่าเราจะรวมคนจากหลาย ๆ ที่ให้มาอยู่ด้วยกันได้อย่างไรแบบไม่ให้เกิดความขัดแย้งกัน เพราะคนเราต่างคนก็ต่างความคิดกระจัดกระจายอย่างไม่เป็นระเบียบ ดังนั้นความเชื่อ หรือศาสนาจึงเข้ามามีบทบาทตรงนี้เพื่อทำให้คนเชื่อไปในทางเดียวกัน มีสิ่งยึดเหนี่ยวเดียวกัน เพราะสมัยก่อนวิทยาศาสตร์ของเรายังไม่ได้พัฒนาอะไรมาก ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางธรรมชาติเรายังไม่สามารถหาคำอธิบายได้ ฟาผ่าเกิดจากอะไร แผ่นดินไหวเกิดขึ้นได้ไง โลกคืออะไร จุดแสงบนท้องฟ้าคืออะไร ดาวหางที่ดู ๆ ปรากฏขึ้นมาคืออะไร

หลายคนอาจเคยได้ยินว่า คนเรามักกลัวในสิ่งที่เราไม่เข้าใจ ก็ประมาณนั้น มนุษย์เราพัฒนาการขึ้นมาเพื่อให้รู้จักเรียนรู้ คนโบราณไม่ได้เกิดมาแล้วมีหนังสือ หรือคอมพิวเตอร์มากองอยู่ตรงหน้า ไม่มี Google หรือ วิกิพีเดียใด ๆ มาช่วยบอกว่าสิ่งนั้นคืออะไร มนุษย์ยุคแรกจึงต้องพึ่งพาตัวเองอย่างค่อนข้างหนัก มนุษย์เรามากแสวงหาคำตอบอยู่แล้ว แต่ส่วนใหญ่ในตอนนั้นก็มักลงเอยด้วยสิ่งเหนือธรรมชาติ สิ่งจับต้องไม่ได้ สิ่งที่เป็นจินตนาการเพื่อมาทำให้จิตใจสงบ หรือพึ่งพอใจต่อการทำความเข้าใจในสรรพสิ่ง ศาสนาจึงเกิดขึ้นมาเพื่ออธิบายในจุดนี้ และเผอิญว่าพอเกิดศาสนาขึ้น มันดันเข้าไปเกี่ยวข้องกับการปกครองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน อย่างที่ได้บอกคือสมัยก่อนศาสนาทำให้คนสามารถเข้ามาอยู่รวมกันได้โดยอาศัยความเชื่อเดียวกัน ซึ่งอาจมองได้อีกมุมหนึ่งว่าตกลงแล้วศาสนาคือเครื่องมือทางการเมืองด้วยหรือเปล่า

ทีนี้พอคนมาอยู่รวมกันเข้า ปัญหาที่จะเกิด เหมือนเป็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่ง ผู้นำ จะจัดการอย่างไร ลำพังความเชื่อเพียงอย่างเดียวไม่อาจจัดการปัญหาได้ทั้งหมด สังคมจึงต้องมีข้อตกลงร่วมกัน จึงเกิดเป็น “กฎหมาย” ขึ้นมา ก็ไม่รู้เหมือนกันว่ากฎหมายฉบับแรก ๆ นั้นเกิดขึ้นที่ไหนหรือเมื่อไหร่ แต่ถ้ามองจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่โด่งดังก็คือ ประมวลกฎหมายฮูร์-นามมู (Code of Ur-Nammu) แห่งอาณาจักรบาบิโลน บริเวณเมโสโปเตเมีย ซึ่งว่ากันว่าเป็นประมวลกฎหมายที่เก่าแก่ที่สุดในโลกประมวลหนึ่ง เขียนเป็นภาษาซูเมอร์บนแผ่นดินเหนียว และคาดว่าถูกสร้างขึ้นเมื่อประมาณ 2100 – 2050 ปีก่อนคริสตศักราช

พระราชบาบิโลเนียที่มีชื่อเสียงที่สุดคือ ฮัมมูราบี ซึ่งท่านก็ได้ร่างกฎหมายนี้ขึ้นมาใช้กับประชาชนของตัวเอง ที่ว่ากันว่าในสมัยนั้นอาณาจักรแห่งบาบิโลนแห่งนี้มีผู้คนอาศัยอยู่มากกว่าล้านคนเลย กฎหมายนี้ถูกทำให้เชื่อว่าคือกฎที่ให้ความยุติธรรมมากที่สุดต่อผู้คน โดยมีการอ้างว่าเทพเจ้าเอนลิล (Enlil) และมาร์ดุก (Marduk) ผู้เป็นราชาเทพแห่งมหาวิหารเทพ ได้มอบหมายให้ ฮัมมูราบี เป็นตัวแทนพระองค์มอบความยุติธรรมให้แก่ทุก ๆ คน ขจัดสิ่งชั่วร้ายออกไป และปกป้องผู้ที่อ่อนแอ จุด ๆ นี้เห็นได้ชัดเจนว่ามีการนำความเชื่อเรื่องราวจนในศาสนามาเป็นเครื่องมือเพื่อทำให้คนรู้สึกหวั่นเกรงจริง ๆ ยกตัวอย่างประมวลกฎหมายที่เด่น ๆ เช่น หากอภิชนใดทำให้อภิชนอื่นตาบอดแล้วก็จะต้องทำให้เขาผู้นั้นตาบอดด้วยเช่นกัน, หากอภิชนใดทำให้อภิชนอื่นกระดุกหักแล้วก็จะต้องทำให้เขาผู้นั้นกระดุกหักด้วยด้วย, หากอภิชนใดทุบตีหญิงของอภิชนอื่นจนเป็นเหตุให้แท้งบุตร เขาก็ต้องชดเชยด้วยเงินเป็นค่าบุตรแก่หญิงนั้น 10 เซเคิล แต่หากหญิงนั้นถึงแก่ความตาย ก็ให้สังหารบุตรสาวของอภิชนนั้นเสีย เป็นต้น หลังจากฮัมมูราบีสิ้นพระชนม์ไป ระเบียบการจัดการสังคมก็ยังเป็นรากฐานให้กับการศึกษาแก่อาณาจักรแห่งบาบิโลนเรื่อยมา จนกระทั่งอาณาจักรล่มสลายไป

และต่อมาประมาณ 500 ปีก่อนคริสตศักราช ตรงกับสมัยกรีก ในช่วงที่ประชาธิปไตยเพิ่งถือกำเนิดขึ้นมาใหม่ ๆ การศึกษาเรื่องการเมือง การปกครองก็เริ่มเป็นรูปเป็นร่างมากขึ้นจากการมาของอริสโตเติลและเพลโต ซึ่งเดิมทีเป็นการศึกษาเชิงปรัชญา หรือเป็นที่รู้จักกันในชื่อปรัชญาการเมือง (political philosophy) ซึ่งก็เป็นรากฐานของวิชารัฐศาสตร์สมัยนี้ด้วย แม้ปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงไปมากแล้วแต่ปรัชญาการเมืองก็ยังถือมีสำคัญอยู่

ปรัชญาการเมือง สู่ วิทยาศาสตร์การเมือง

จุดเริ่มต้นของการศึกษาปรัชญานี้มาจากสมัยกรีกเมื่อราวศตวรรษที่ 5 ก่อนคริสตกาล คนสมัยก่อนเขาเกิดความสงสัยว่า เมื่อผู้คนมาอยู่รวมตัวกันมาก ๆ เข้า จะทำอย่างไรถึงจะสามารถทำให้ผู้คนรู้สึกพอใจร่วมกันมากที่สุด มีความสุขร่วมกันที่สุด และมีชีวิตที่ดีที่สุด ปัจจุบันมีปรัชญาการเมืองมากมายเลย เช่น ปรัชญาการเมืองของจีน ปรัชญาการเมืองอิสลาม ปรัชญาการเมืองอินเดีย และ ปรัชญาการเมืองแบบตะวันตก และแต่ละปรัชญาก็มีรายละเอียดแตกต่างกันไปอีก

อย่างที่บอกว่าผู้คนมีความแตกต่างกัน แต่ละคนไม่เหมือนกัน ทั้งความคิด อายุ เชื้อชาติ ฐานะ สภาพเพศ หรือ อัตลักษณ์ จึงทำให้บรรทัดฐานทางสังคม ไม่มีแบบไหน ที่ทำให้ผู้คนทุกคนนั้นพอใจที่สุดได้

ดังนั้นรัฐศาสตร์จึงเกิดขึ้นมา ในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1950 และมีการศึกษาแบบเป็นกิจจะลักษณะมากขึ้น ซึ่งเป็นวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับทั้งพฤติกรรมศาสตร์ โดยจะมีการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาแนวโน้มทางสถิติต่าง ๆ เพื่อดูว่าจะส่งผลต่อการเมือง หรืออำนาจที่เกี่ยวข้องอย่างไร และยังมีการศึกษาในทางเศรษฐศาสตร์ด้วย ไหนจะมีการศึกษาในเชิงปรัชญาอีก จะเรียกได้ว่าค่อนข้างหลากหลายมากเลยทีเดียว

ดังนั้นในความหมายที่ว่า Political science คือการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และเป็น social science หรือสังคมศาสตร์ ที่จัดการเกี่ยวกับระบบการปกครองและอำนาจ และการวิเคราะห์เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมือง, ความคิดทางการเมือง, พฤติกรรมทางการเมือง และรัฐธรรมนูญ และ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ที่มา: <https://www.sciways.co/political-science/>

ระ

บสุริยะของเราประกอบด้วยดาวฤกษ์ 1 ดวง และดาวเคราะห์อีก 8 ดวง ตามทฤษฎีระบบสุริยะถือกำเนิดขึ้นจากกลุ่มฝุ่นและแก๊สในอวกาศที่เรียกว่า “เนบิวลาสุริยะ” (Solar Nebula) เมื่อประมาณ 4,600 ล้านปีที่แล้ว ฝุ่นและแก๊สภายในเนบิวลาค่อย ๆ รวมตัวกันบริเวณที่มีความหนาแน่นที่สุดจะกลายเป็นศูนย์กลางของระบบสุริยะ บริเวณศูนย์กลางจะดูดฝุ่นและแก๊สโดยรอบเข้าไป ก่อตัวเป็นจานหมุนวนขนาดใหญ่ กระบวนการดึงดูดฝุ่นและแก๊สจะยังดำเนินไปเรื่อย ๆ จนดวงอาทิตย์ ดาวเคราะห์ ดวงจันทร์ และวัตถุอื่น ๆ ในระบบสุริยะ กำเนิดขึ้นมา กลายเป็นวัตถุที่เรารู้จักกันในปัจจุบัน เรื่องราวการกำเนิดของระบบสุริยะ นอกจากตามทฤษฎีที่กล่าวมาแล้ว ยังมีเรื่องเล่าขานจากตำนานเทพปกรณัมกรีกถึงการกำเนิดของสรรพสิ่งอยู่หลายตำนานด้วยกัน ในฉบับนี้จะขอพาทุกท่านไปรู้จักกับ 2 ตำนานที่น่าสนใจ เรื่องราวจะเป็นอย่างไร ไปติดตามกันเลย

นิทาน.... จากอวกาศ

(Erebus) เทพแห่งความมืด ต่อมาเอรีบัส ได้ขับไล่พ่อของตัวเองไป แล้วแต่งตั้งแม่ของตนเองเป็นชายา ทั้งสองให้กำเนิดลูก 3 องค์ คือ อีเธอร์ (Aether) เทพแห่งแสงสว่าง เฮเมรา (Hemera) เทพแห่งกลางวัน และอีรอส (Eros) หรืออีกชื่อที่คุ้นเคยกันคือคิวบิต (Cupid) เทพแห่งความรัก (เรื่องราวการกำเนิดของอีรอส มีหลายตำนานบ้างก็ว่าเป็นลูกของเทพีวินัสกับเทพจูปีเตอร์ บ้างก็ว่าเป็นลูกของเทพีวินัสกับเทพมาร์ส และในตำนานนี้ก็เป็นลูกของเอรีบัสกับนิคซ์) อีเธอร์และเฮเมราได้ขับไล่พ่อและแม่ไป จากนั้นแต่งงานกันแล้วขึ้นครองอำนาจแทน เมื่อความมืดถูกขับไล่ไปแล้ว แสงสว่างและกลางวันก็ทำให้มองเห็นทุกอย่างเป็นครั้งแรก ภาพที่ปรากฏนั้นคือ **โลก หรือ เทพีไกอา (Gaia)**

อีเธอร์และเฮเมราเห็นความสับสนวุ่นวายในความสว่างแล้ว ก็รู้ได้ว่ามันเกินกำลังของตนที่จะจัดการให้ทุกอย่างเข้าที่เข้าทาง จึงขอให้เทพอีรอสช่วย เมื่อเทพทั้งสามจัดการให้ทุกอย่างเข้าที่เข้าทางแล้ว ก็เกิดลมพัด มีลมร้อนพัดมา มีลมหนาวพัดมา ทำให้เกิดฤดูกาล จากนั้นก็เกิดน้ำ กลายเป็นแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล และมหาสมุทร ไกอาก็ปรากฏขึ้นจากความมืดอย่างสง่างาม จากนั้นก็ให้กำเนิดท้องฟ้าที่ประดับด้วยดาวพราวพราย หรือเรียกอีกอย่างว่าเป็นการให้กำเนิด เทพอูรานอส (Ouranos) ซึ่งก็คือ “ยูเรนัส” ที่เรารู้จักกันดีนั่นเอง

เทพเจ้าทั้งสามรวมแรงกันเนรมิตโลกและทะเลขึ้นมา จากนั้นเทพคิวบิตได้ใช้ลูกธนูยิงเจาะลงไปที่พื้น บันดาลให้เกิดต้นไม้ใบหญ้า สัตว์ต่าง ๆ นานา ขึ้น หลังจากนั้นไม่นาน ไกอาก็กับอูรานอสก็แต่งงานกัน แล้วขับไล่อีเธอร์กับเฮเมรา ผู้ให้กำเนิด ทั้งสองมีลูกหลานอีกมากมาย กลายเป็นเทพเจ้าต่าง ๆ ที่รู้จักกันในทุกวันนี้

ตำนานแรก เรื่องราวมีอยู่ว่า...

ในอดีตก่อนที่จะมีทวยเทพเกิดขึ้น สรรพสิ่งทั้งหลายยังรวมกันอยู่เป็นก้อนเดียว มีพื้นที่ว่างเปล่าอันมืดมิดและกว้างใหญ่อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ในความว่างเปล่านี้มีเทพอยู่ 2 องค์ คือ “เคออส” (Chaos) เทพแห่งความยุ่งเหยิง และ “นิคซ์” (Nyx) เทพีแห่งราตรี ทั้งสองแต่งงานกันและมีลูกด้วยกัน 1 องค์ ชื่อว่า “เอรีบัส”

สำหรับ ตำนานที่สอง เรื่องราวมีอยู่ว่า...

ก่อนที่จะเหล่าทวยเทพจะกำเนิดขึ้น สรรพสิ่งทั้งหลายมีความยุ่งเหยิง วุ่นวายวนเวียนอยู่ในจักรวาลอันกว้างใหญ่ เรียกว่า “เคออส” เคออสให้กำเนิด นิคซ์ เทพีแห่งกลางคืนและ เอรีบัส เทพแห่งความมืด นิคซ์และเอรีบัสปกครองทั่วทั้งจักรวาลนั้นทำให้ความมืดมิดปกคลุมไปทั่วทุกหนแห่ง แต่ในความมืดมิดนั้นได้ปรากฏไข่มุกหนึ่ง เมื่อไข่มุกนั้นแตกออกก็ปรากฏเป็น อีรอส เทพแห่งความรัก อีรอสได้สร้าง อีเธอร์ เทพแห่งแสงสว่าง และ เฮเมรา เทพแห่งกลางวันขึ้น เมื่อแสงสว่างของอีเธอร์และเฮเมราสาดส่อง ก็ทำให้เห็นสิ่งที่แฝงตัวอยู่ในความมืดและความยุ่งเหยิง นั่นคือ ไกอา เทพีแห่งโลก นอกจากนี้อีเธอร์และเฮเมราก็ยังทำให้บันโลกเกิดลมพัดขึ้น เมื่อมีลมพัด ก็มีฤดูกาล

ลมและฤดูกาลที่สลับวนเวียน ทำให้เกิดน้ำฝนตกลงมา กลายเป็นแม่น้ำลำคลองและทะเล จากนั้นเทพีไกอาได้สร้างท้องฟ้า หรือเทพอูรานอส ขึ้นมาเป็นคู่กัน ทั้งสองให้กำเนิดลูกและหลานอีกมากมายกลายเป็นเทพ เทพี ที่เรารู้จักกันทุกวันนี้

นิทานดาว
กำเนิดระบบสุริยะ

ที่มา: <https://www.facebook.com/NARITpage>

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา: สิบเอก นครไทย ยวนแห้ว รองปลัด อบจ.กำแพงเพชร รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
บรรณาธิการ: นายชัยเดช แสงทองฟ้า นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
กองบรรณาธิการ: นางสาวสิริยาภรณ์ สดภาพ ผู้ช่วยเจ้าพนักงานประชาสัมพันธ์, นางสาวธารทิพย์ คงทอง ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา, นายกฤตพงษ์ พรหมณี ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา, นางอภิญญา ศรีงาม ผู้ช่วยนักจัดการงานทั่วไป
จัดทำโดย: งานประชาสัมพันธ์ ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กองการศึกษาฯ

